

L. XXXIV.

Štev. 11.
1931

SLOVENSKI

ČEBELAR

**GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA
ZA SLOVENIJO**

Vsebina:

Zakaj uporabljamo med pri kašlju	161	Opazovalne postaje	170
Solnčnica — prekoristna rastlina	162	Društvene vesti	172
Važno jesensko opravilo	163	Paberki iz italijanskih in ameriških čebelar- skih listov	173
Nezdrave razmere ob ajdovi paši	165	Drobiž	174
Čebelarstva razstava v Ljubljani	166	Listnica uredništva	176
Spoznavajmo čebelne boleznj	169		

Mala borza za med, vosek in čebele.*

Ajdovega pitanca, popolnoma zanesljivega ima na prodaji v škafih po 18 in 25 kg Avgust Bukovec v Ljubljani, Gruberjevo nabrežje 14. Cena po dogovoru.

* Pod tem naslovom objavljamo ponudbe članov. Ponudba sme obsegati samo naslov, predmet in ceno. Brezplačna je samo prva ponudba.

Objava vodstva blagovnega oddelka.

Prosimo vse čebelarje, naj podpirajo naše društvo pri nakupu prvovrstnih čebelarskih potrebščin in zjamčeno pristnih satnic, ki jih dobé po konkurenčnih cenah le pri Blagovnem oddelku v Ljubljani, Vošnjakova ulica 4, odnosno pri njegovih podružnicah v **Mariboru** (pri čebelarski podružnici za Maribor in okolico) v poslovnih prostorih ondotne podružnice Kmetijske družbe na Meljski cesti št. 12, ter v **Celju** v skladišču družbe in v **Dolnji Lendavi** pri ondotni čebelarski podružnici.

Sedaj imamo v zalogi lončke za med iz prepariranega papirja po znatno znižanih cenah, i. s. št. 105 za 3 dkg medu (zajutrkovalna porcija) po 50 p, št. 106 za $\frac{1}{8}$ kg medu po 75 p in št. 107 za $\frac{1}{4}$ kg medu po Din 1'—.

Priporočamo se tudi za nakup novih posod za med št. 96 iz najmočnejše bele pločevine, obitih z lesom, z vsebino približno 50 kg medu, po ceni Din 100'— za komad.

Čebelarji, vedno pomnite, da je Blagovni oddelok Čebelarskega društva last vseh društvenih članov! **Zatorej svoji k svojim!**

Preberite cenik!

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE ŠTEV. 14

Sklep za uredništvo 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar v društvenih zadevah je naslavljati na „Čebelarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani“. Naslov za blagovne pošiljke (vosek), naročila na čebelarske potrebščine: Blagovni oddelek „Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani“, Vošnjakova ulica 4

V Ljubljani, dne 1. novembra 1931. / Številka 11.
Letnik XXXIV.

Zakaj uporabljamo med pri kašlju.

Dr. med. Zaiss, Heiligkreuzsteinach. (Vse pravice pridržane.)

Kašljamo, ker je za kašljanje pristojni živec razdražen. Razdražile so ga tuje snovi, pritisk, tesnoba, vnetje. Kašelj hoče odpraviti ali naj odpravi dražljaje. Zakašljek izvrže tujo snov. Pravi kašelj naj grlo ali sapnik oprosti nabrane sluzi. Vnetje pa kašelj še pohujša. Če mučni pa brezkoristni napor potem kar stresa otroka ali tudi odraslega človeka ali če ne moreta spričo prevelikega pritiska ali utrujenja prav nič kašljati, bi vsak, ki ju gleda, jima rad pomagal.

Pa kaj naj stori naš pripomoček? Prav veliko naj naenkrat učini. Razreši naj in učini, da se ustavi kašelj. Omili naj ga, da poneha muka. Pozdravi naj, to je, ugodno vpliva na kvaro, ki povzroča kašelj. Morda naj tudi pokrepi vse počutje. More li eno samo sredstvo vse to na en pot? Če je tako sredstvo, je vsekakor med.

Vendar ne recimo preveč! Ob eni priliki pomaga to sredstvo, ob drugi pa drugo. Nobeno ne pomaga vsem proti vsemu. Vendar je najbolj preskušeno in tudi najstarejše sredstvo zoper kašelj med.

Videl sem, da se je ženska, ki ni imela že nič glasu in sape, potem, ko je popila skodelico raztopljenega medu, čutila olajšano in zopet izpregovorila nekoliko besed. Hitro je potem ozdravela. To sem omenil, ker je poučno. Bolnica je popisala učinek z besedami: »Bilo je, kakor da bi bila vroča medena raztopina odlupila bolezen.«

Kako naj si razjasnimo ta učinek?

Vročica pijača ima vsekakor svojo moč pri kataru zgornjih sopol. Predstavljati si moremo, da medena raztopina oprosti oteklo in z razpokami obsejano sluznico povsod vrtajočih bakterij in pletivo usposobi za potreben odpor.

To bi bil vnanji učinek. Poleg tega je notranji učinek zdravilnega medu, ki je enak običajnim izločilnim zdravilom. Dalje je vpoštovati apno v medu, katero zdravi vnetje, in fosforno kislino, ki povišuje razpenjavost in zatorej pomirjuje. Grozdni sladkor v medu je najboljše sredstvo za krepitev srca itd.

Kdor hoče o vsem tem več zvedeti, naj čita spis »Der Wert des Honigs«. Stane 1:25 M. Dobi se pri Dr. Zaissu v Heiligkreuzsteinach, Nemčija.

Solnčnica - prekoristna rastlina.

Janez Nakrst v Moravškem kotu.

lovek dostikrat išče dobička tam, kjer ga ni, dostikrat pa prezre to, kar mu ponuja dobiček. Danes je treba človeku biti previdnemu in pozornemu na vsako, tudi najneznatnejšo reč, ki mu obeta v kakem oziru vsaj nekaj pomoči.

Opozoriti hočem zato na rastlino, katero si naši ljudje še veliko premalo znajo obratiti v korist. Ta rastlina je solnčnica, znana vsakomur, koGAR je mati naučila izgovarjati besedo solnce. Saj je solnčnica tako zelo podobna solncu. Toda ljudje so nevhvaležni in ni jim mar svoje dobrotnice. Tam med krompirjem ali koruzo stoji res kaka solnčnica ali pa je našla celo toliko milosti, da se sme razvijati tudi v zelniku, to je vse, kar je dosegla. Da bi bila rastlina koristna in da bi se dala uporabljati za različne namene, tega ne vedo, četudi jim kažejo pot marljive čebelice, ki neprenehoma obsipavajo cvetje in glasno brenče po njem. Kako drugače si vedo pomagati Rusi in Kitajci. V njih deželah je solnčnica v visoki časti in to po pravici, zakaj že davno so spoznali, koliko dobička jim daje.

Solnčnica je enoletna, 1—2 m visoka rastlina, z jako razvejenimi koreninami in z močnim, okroglim stebлом. Steblo je malokdaj enovito, ponajveč se razvija proti vrhu, kjer je okrašeno z mnogim razcvetjem. Veliki in dolgorecljati listi so po stebelu razstreseni, t. j. postavljeni so tako, da stojijo po njem v razni višini.

Razcvetja vrh stebela in konec vej so res solncu podobni kolobarji. Steblo je razširjeno v kolo, ob čegar robu stoje tri vrste suličastih celorobih koničastih lističev, ki delajo plitvo košarico. V njej sede posamezni cvetovi dvojne oblike. Veliki, zunanji so zlatorumeni in jezičasti. Ti so jalovi in služijo rastlini samo v to, da vabijo raznovrstne žuželke, ki so cvetju potrebne.

Notranji so neznatni, rjavkasti in cevasti. Iz teh se naredo plodovi, ki so črne rožke. Doma je solnčnica v južni Ameriki. Cvete malega in velikega srpana.

Ko bi čebelarji slutili, da nobena druga rastlina ne daje pridnim čebelicam toliko medu in obnožine kakor solnčnica, gotovo bi drugače ravnali z njo. Obilo bi jo sejali po krajih, kamor zahajajo njih čebele na pašo. Pa tega medu ni samo mnogo, ampak je tudi izvrsten. Izvedenci trdijo, da je celo boljši nego iz lipovega cvetja. Kar se pa tiče obnožine, se ne more nobena druga rastlina meriti s solnčnico.

Vsak se o tem lahko prepriča sam. Le stopi lepega poletnega dne k naši znanki in opazuj živahno in veselo gibanje po njeni nagnjeni cvetoči glavi. Časih se po njej kar tare marljivih čebelic. Vsaka bi rada prva nabrala in nesla v svoj panj, pa komaj se je vzdignila izmed cvetja, prileti druga, tretja. To ves božji dan ne preneha. Seveda spravljati je treba o pravem času, dokler ne usahne vrecel sladkosti, ampak teče v polni moči. Da ni na solnčnici obilne in dobre paše, ne bi se zatekale čebelice k njej in ne šumele tako po njej.

Iz semena dobivamo olje, katero lahko uporabljamo za jed in svečavo. Slikarji, ki napravljajo oljnate barve in iz teh slike, tega olja radi primešajo makovemu; čisto olje jim pa služi za zelene in modre barve in je boljše od makovega. Izžeta zrnja dajo izvrstne tropine za govejo živino, kadar jo hočemo opitati. Perutnina nas zelo pridno zalaga z jajci, ako jo krmimo s tem semenjem.

Seme pa ni edino, s čimer nam koristi solnčnica. Menda prav toliko so vredna stebela. Ako smo z njimi ravnali kakor z lanovimi, nam dajo dolga, tenka, trdna in trpežna vlakna, ki so nežna kakor svila. Najizvrstnejše predivo dobimo od solnčnice in mnogo več nego od lanu. Vlakna rabijo tudi v papirnicah. Suha stebela, katerih vča-

sih ne vemo prav obrniti, koristijo s pepeliko. V njih je mnogo pepela. Zeleni pa posušeni listi, v rezanico zrezani in z otrobi zmešani, so izvrstna hrana za molzle krave.

Solnčnici najbolj prikladna tla so tista, ki jih že dolgo gnojimo in obdelujemo. Ako pametno ravnamo z njo, dobimo lahko od nje po dve žetvi. Ko n. pr. na njivi obsujemo krompir, lahko ob razorih posejemo semena, ki še obrodi do jeseni. Želeti bi bilo, da začno naši kmetovalci posnemati Kitajce, ki sejejo mnogo te rastline in pridelajo vsako leto velikanske množine solnčničnega semenja. Mehko in nežno njeno predivo znajo obrniti tako, da jim donaša največjega dobička. Po njih deželah je svilarstvo doma. Da naredi več in močnejše svile, vpletajo v svilnino vlakna od solnčnice. Nihče je ne loči od pravih svilenih. Pohvaliti moramo tudi Ruse, ki pridelujejo

zlasti olje, pa tudi ne zametajo drugih delov te rastline. Koliko krajev je po naši domovini, ki ne poznajo nobenega drugega olja kakor »laškega«! Ko bi pa ljudje vedeli, kako nesnažno ga pripravljajo in koliko gnusnih stvari je v njem, bi mu dali slovo, in napravljali bi si ga iz solnčnice. V nekaterih krajih si itak že napravljajo in rabijo za zabelo bučno in laneno olje. Prav je tako ravnanje. Manj ko izdamo za reči, ki jih uvažamo, a jih lahko ceneje doma napravljamo, tem boljše za naše narodno gospodarstvo!

Ker hranilni sok solnčnice najbolj žene na višek, dobivajo cvetovi v vrhu največ hrane, zato so tudi najširši in dostikrat tudi ne dozore, zato svetujem našim kmetovalcem, ki goje to rastlino, naj vselej porežejo nižje cvetove in naj puste le večje v vrhu.

Važno jesensko opravilo.

Francé Guna, Zagorje

Marsikdo si bo spomladi belil glavo in ugibal, kje dobiti denarja, da si nabavi potrebnih satnic bodisi za prestavljanje, bodisi za roj. Zlasti začetniki so zaradi satnic v zadregi. Vedno in vedno jim primanjkuje satja, pa si kljub skrbnosti in marljivosti ne morejo pomagati iz stiske. Sedaj jeseni je najugodnejši čas, da si omilimo te težave in se pripravimo za prihodnje leto.

Med, kolikor ga je bilo, smo že iztočili, prazno satje pa smo dejali nazaj v medišča, da so ga čebele dodobra osušile in ga zdaj branijo vsiljivi večji do pozne hladne jeseni. To traja nekako do Vseh svetih, včasih celo do srede novembra. Ko pa nastopi mraz in pade slana po dolinah, je čas, da pobereмо prazno satje iz panjev in ga shranimo v pripravljeno omaro.

Pri tem ravnajmo takole.

Pred vsem moramo paziti, da že pri tej priliki odberemo porabno satje od prestarega in poškodovanega. Dobro satje denemo v omaro, drugo pa zdrobimo za kuho. Ves ta posel pa ni težak, ker so se do tega časa do malega že vse čebele zaradi hlada pomaknile iz medišča v plodišče. Na satju je le nekoliko čebel, te pa z lahkoto ometemo. Drugo, na kar moram posebno opozoriti je, da bodimo pri odbiranju satja natančni. Kar ni res lepega in dobrega, moramo brez obotavljanja in pomišljanja zavreči. Marsikateremu začetniku se bo smilil ta ali oni sat, češ, kako pa naj čelabellarim, prestavljam prihodnje leto brez zadostne zaloge satja?! Nič ne tarnaj, bratec, bo že Bog dal in naše pridne čebele bodo tudi storile svoje. Prvo leto se sicer res včasih zgodi, da gre nekoliko težje, teče pa zato drugo in tretje leto gladkeje. Glej samo, da tudi ti storiš svojo dolžnost, to se pravi: glej, da iz voščin skuhaš lep vosek, ker je ravno od tega mnogo odvisno. Pomisli: iz enega prekuhanega, neporabne-

ga sata, dobiš z umno in skrbno kuho voska za dve lepi solnčnozlati satnici! To ni majhna pridobitev. Seveda je za vse to treba nekoliko dobre volje. Zgodi se, da dobiš v roke sat, ki je raven kot deska, a črn kot oglje. Naj ostane še za eno leto, ko je tako lepo gladek, boš rekel. Ne tako, prijatelj! Ne more zanikarno drevo roditi dobrega sadu, zato bo posekano. — Začetnik ima večkrat kak lepo rumen, mlad, a vegast sat, ker mu je prva leta primanjkovalo satnic, in je zato opremil satnike le z osnovami. Tudi tako, čeprav še mlado satje je treba prekuhati. — Takih in podobnih primerov pri izberi satja je še mnogo, toda zmagati mora volja, da obdržimo le take, ki so res lepi. Držimo se pravila, ki nam tako lepo služi pri odbiri plemenjakov: da nam en močan panj stori več veselja nego deset slabičev. Zato nam tudi nekoliko lepih satov koristi več nego skladi sicer izdelanega, a zverženega starega satja.

Kakšne pa so prav za prav koristi, ki jih imamo od pravočasne in temeljite izmenjave satja? — Mnogo jih je! Nekatere smo že omenili; satnic, katere najlaže in najceneje dobimo po omenjeni poti, je približno še enkrat toliko, kot je bilo satov, ki smo jih podrli. Da pridobimo čim več voska, je pa odvisno od umne kuhe voščin. Če stiskamo pravilno, pridelamo več voska, nego ga potrebujemo, in ga lahko celo prodamo. Če ga dobro očistimo, ga tudi dražje prodamo. Lahko pa se zgodi tudi obratno: voščin mnogo, voska skoro nič in še ta črn kot oglje. Ko ga pošljemo blagovnemu oddelku, da ga zamenjajo za satnice, se spogledajo in muzajo. V najslabšem primeru se utegne pripetiti, da nas dajo v »čebelarja« vsem sotrpinom za zgled in izpodbudo. Pa zahvali Boga, da zamolče vsaj naše cenjeno ime. Med našimi čebelarji jih je še mnogo, ki ne znajo skuhati čistega, lepega voska. Vsekakor pa je važno, da podremo satje, dokler še ni prestaro. Naletel sem na čebelarja, ki je bil prepričan, da mu bo vsak sat služil

vsaj 40 let. Iz takega satja je presneto malo voska. Čim mlajše sate (do neke meje seveda) prekuhavamo, tem lepši bo vosek in tem več ga bo. To je pa tudi ena izmed koristi pravočasnega izmenjavanja satja. Druga velika korist pa tiči v tem, da s pomlajanjem satja ohranimo čebelno pleme čvrsto in zdravo. Celice v satju so od leta do leta manjše, na njih račun pa se debele njih stene. Zdrava pamet pove, da se v takih celicah rede slabše čebele. To velja tudi za trote, ki potrebujejo velikih zibelk v mladih satih, da se morejo popolnoma razviti in matico popolno oprasiti. Zato glejmo, da bomo izmenjavali in pomlajali tudi trotje satje. Naj ne bo v panju trotje celice, ki bi bila starejša več nego dve leti! Zakaj, le v lepih, mladih in prostornih celicah se nam bo legla zlahka plemenska žival. Zato ne smemo pozabiti že sedaj jeseni, da izrežemo iz satnikov vso trotovino. Pri kranjcih je to nepotrebno, ker jih redno podirajo, premično satje pa marsikoga zavede, da ga predolgo trpi v panju.

S pravočasno izmenjavo satja pa dvignemo tudi množino voščenege pridelka, ki je pri naprednem čebelarjenju zelo padla na korist pridelka medu. S pravočasno obnovo satja si pa tudi olajšamo delo v panju. Saj je še vedno in vedno kak sat, ki nam pri delu nagaja, bodisi da je debel, bodisi da je vegast ali pa kakorkoli skazhen. Takih satov se skušajmo čimprej iznebiti, pa pojde pregledovanje panjev in pobiranje medu hitreje od rok. Že v našem A.-Ž. panju je nerodno, če se satje skupaj drži, kako mučno je to šele v panjih s prečnim satjem! Vseh teh težav pa se z lahkoto ognemo, če vsak nepravilen sat čimprej odstranimo.

Še nekatere druge ugodnosti imamo, ako je v panjih bolj mlado satje. Med je baje svetlejši, snažnost in čistoča večja, boj proti boleznim lažji in uspešnejši itd. Tudi na to moramo misliti pri jesenski odberi satja, pa se ne bomo bali za vsak sat — sebi v škodo in v škodo naših čebel.

Nezdrave razmere ob ajdovi paši.

Tine iz Doline.

Večkrat je že poročal »Slov. Čebelar« o nerodnostih, ki jih uganjajo ob ajdovi paši največkrat tuji čebelarji na škodo domačinov. Glavno pravilo naj bo:

ne pred 16. avgustom noter in ne po 8. septembru ven! Pa gode se še druge nerednosti, evo vam nekaj takih primerov:

V okolico Vodice sta pripeljala letos dva velečebelarja čebele v pašo, eden od Mengša, drugi od Ljubljane, prvi s petdesetimi, drugi s sto panji. Oba sta postavila kakih 200 metrov od mojega uljnjaka na jugovzhodni strani našega sela tik zadnjih hiš svoje šatore kakih 200 m vsaksebi, prvi bolj proti severu, drugi proti jugu — kakor Abraham in Lot v Sv. pismu — in spustila svojo žival. Dasi je to nekoliko preblizu mene, vendar nisem ugovarjal. Kilometer stran ob obronku velike vodiške »gmajne« bi bilo boljše za oba in zame. Za nju: Ker bi tu imele muhe kar mlin in žago, to je: ajdo in resje na mestu, zame: ker bi bile moje bolj pri miru in bi se ne bilo bati ropa. No pa vendar nisem ugovarjal, dasi so bile čebele tako rekoč kar na kupu. Toda nekaj drugega je bilo, kar se ne da prebaviti! Dočim je petdesetakar na Malega Šmarna dan takoj odkuril s svojimi kamelami, stotakar pa še 18. septembra tičal tu. Mora imeti pač več patentov! Pa še drugo neprilichnost je napravil ta mož v ajdi. Poslušajte, ljudje božji! Dne 30. avgusta je odprl svojo kramo in začel točiti! In tako tudi naslednja dva dni. Čebele od sosednjih vasi pa so se navalile na domače in začel bi se bil pravi pravcati rop, da ni bil začel pihati mrzli severovzhodnik in da bi ne bilo pozneje dežja.

Drug primer, ki se pa ni prigodil tu, ampak nekaj kilometrov dalje gori že pred par leti. Tudi tu je pustil neki velečebelar svojo robo po več tednov po paši na me-

stu. V tej dobi je bilo ondi cerkveno žegnjanje. Ljudje hočejo imeti med za medene štruklje, češ, vsako leto smo jih jedli, pa jih bomo tudi letos. Obotavlja se, vendar začnejo domači čebelarji točiti, oziroma podirati, dasi so vedeli že naprej, kaj se utegne zgoditi. Pa kaj se zgodi? Kar mahoma začno tuje čebele štruklje iz domačih panjev vlačiti. In posledice? Velečebelar je čez nekaj dni odpeljal svoje čebele težke, da se je pod kolesi gramoz drobil, sedeč na vozu si je gladil zadovoljno - smehljaše brke, saj je medenih štrukljev na žegnjanju obilno nabral, ali domači čebelarji so z zobmi škripali, kakor pogubljeni v peklu.

Tretji primer. To, kar zdaj povem, se je vršilo lani tudi ne daleč od tu. Tuj čebelar pripelje svoje blago v ajdo, toda uljnjak, kamor bi jih bil moral zložiti, se mu je zdel preveč v senci. Zahteva torej od svojega gospodarja, da jih sme postaviti nekaj korakov vstran nasproti domačim na solnce. Ta mu seveda ni dovolil. Kaj stori čebelar? Zložil jih je še nekoliko korakov stran na sosedov vrt. In posledice? Čebelar se je doma seveda celo leto oblizoval, oblizoval in oblizoval, domačin pa celo leto slinje požiral, pa prave, čiste, naravne slinje brez nektarja! Kajti bil je do golega izropan. Vprašujete, kdo pa je bil ta gospod? No, greh se pove, grešnik pa ne! Pa je resnica, čista resnica!

Kaj ne, to so lepe rožice, povite v dišeč pušelječek, in takih pušelječkov bi vam gotovo lahko veliko nabral po naših ajdovih pasiščih.

Pa šalo na stran! Taki sebičneži so brez vesti, ali bolje rečeno, samogoltneži. Take kosmatince bi bilo potreba prihodnjic na ogled postaviti kar naravnost v »Čebelarja«. Ali nima tudi domači čebelar, mali mož, pravice do obstanka? Čemu mu pa torej potegujete kožo z života? Gospoda, pa pravite, da smo organizirani? Lepa be-

sesta! Ali bo red v deželi, organiziranci? Še lani in nekaj let poprej so bile Vodice tista obljubljeni dežela, kjer sta se cedila za muharje mleko in med, in sta tu kopi-

čili čebele, da so morali domači čebelarji svoje voziti drugam. Sedaj je pa v veljavi narodna pesem: »Pojmo na Štajersko...!«

Čebelarska razstava v Ljubljani.

Jos. Verbič, Ljubljana.

veza čebelarskih društev je pred dvema letoma sklenila, naj priredi vsako včlanjeno društvo v poletnem času meden teden. Tedaj naj z vsemi sredstvi deluje, da postane poraba medu med ljudstvom splošna in se s tem njegova prodaja poveča in olajša.

Zato mi je prav dobrodošlo vabilo velesejske uprave v Ljubljani, naj organiziram na njenem prostoru v času od 29. avg. do 9. septembra t. l. čebelarsko razstavo. Za pomoč sem si pridobil vodjo blagovnega oddelka g. Arka in društvenega tajnika gosp. Dermelja, pa smo imeli razstavní odbor. Hitro je bil napravljen načrt in razposlana vabila.

Postavili smo si dvojno nalogo in ju tudi rešili. Prva je bila, da izvedemo omenjeni sklep »Zveze« to je, da med razstavo seznanimo kolikor mogoče mnogo ljudi s svojstvi in z vrednostjo medu. V ta namen je odbor pooblastil g. Janka Babnika, ki je imel vajo že iz prejšnjih let, da je razdelil obiskovalcem velesejma na stotine medenih pokušenj v lončkih iz biskvita. Kupnina je bila tako nizka, da so se stari in mladi, moški in ženske pogostoma trli okoli njegove mize in si po pokušnji z zadovoljstvom oblizovali usta. Reklamna prodaja ni bila brez uspeha. Marsikdo se je vrnil in si nabavil večjo posodo medu.

O mnogostranski vrednosti medu naj bi občinstvo poučil tudi naš prvi letak, ki ga je odbor delil med odrasle in otroke. Na sejmišču mu obdarovanci sicer niso posvetili tiste pozornosti, kakor je odbor želel, nada pa je bila, da ga bodo doma pregledali in prečitali, pa da ga bo zadela

boljša usoda, kakor reklamne liste trgovcev, ki prodajajo blago le za nekatere stanove.

Uživanje medu so priporočali tudi table s kratkimi napisi o hranilni in zdravilni vrednosti njegovi, ki so bile obešene na stenah razstavnega prostora. Odbor sam je v začetku smatral te table le za primeren stenski okras in je bil mnenja, da se ljudstvo ne bo zanje dosti zmenilo. Prepričali pa smo se, da niso bile brez pomena. Vsak dan smo namreč po večkrat slišali dr. Zaissa značilni stavek, ki so ga ljudje bolj ali manj glasno čitali z naših sten: »Med je najboljšo krepčilo za srce«.

Da smo združili in omejili vso reklamo za porabo medu v zmyslu sklepa »Zveze« na določeno dobo, na medeni teden, je odbor ukrenil, da je ob času razstave vsaka predstava v kino »Matici« prikazovala na platnu podoba otroka, ki se izteguje po polni medeni posodi na polici. Pod sliko je bil napis: »Dajte otrokom medu!« Diapozitiv za to sliko je skrbno izdelal naš tovariš g. Erbežnik.

Druga odborova naloga je bila, da čebelarjem olajša prodajo njih pridelkov, trgovcem in gostilničarjem pa nudi priliko, da si po primerni ceni nabavijo večje množine pristnega domačega blaga. V ta namen je na odborovo vabilo 21 čebelarjev razstavilo 151 vzorcev medu. Poleg tega je postavil na ogled še g. Janko Babnik mnogo okusno opremljenih medenih vzorcev v posodah najrazličnejših velikosti. Porabil je eno petino vsega razstavnega prostora za med sam. Njegovo blago je vzbujalo splošno pozornost. — Enake pozornosti je bila vredna medena skupina društvenega blagovnega oddelka, ki je bila pa preveč skrita med čebelarskimi potreb-

ščinami in se zavoljo tega ni zadostno uveljavljala. Izmed razstavljalcev z manjšo količino blaga se je posebno odlikoval g. Fr. Mercina iz Grahovega pri Cerknici. Njegov med je bil posebno vabljive rumene barve. Pa tudi vsi drugi razstavljalci so imeli večinoma bolj ali manj svetel cvetlični med, ki je bil čist in goden. Hojevca so razstavili trije čebelarji. Precej medu je bilo že v novih, zelo pripravnih steklenicah, ki jih je društvo nedavno uvedlo. Vobče je bila oblika posod zelo različna, to pa, kakor kaže skušnja, ne ovira prodaje. Več vzorcev je bilo prodanih le zaradi ljubke oblike posod, dasi so bile za shranjevanje medu zelo nepripravne. Težave namreč provzročajo med, ki je v čez mero dragih steklenih posodah pri vkuhanju sadja. Zato svetujem čebelarjem, naj takih posod za razstave nikar več ne uporabljajo.

Vsi razstavljalci (brez blagovnega oddelka!) so imeli naprodaj približno 7500 kg medu. Te zaloge je odbor označil na razstavišču tako, da je postavil za razstavljene vzorce dve ali pa tri vrsti pločevinastih posod po 25 in 5 kg drugo vrh druge, bele in rumene posode so bile poleg trobojnic, cvetic in vencev pač najlepši stenski okras razstavnega prostora.

Med prodajalci voska se je najbolj izkazal g. A. Herle iz Solčave, ki je razstavil 27 krasno rumenih popolnoma čistih voščenih kolačev.

Razstavljena je bila tudi medica. Škoda, da ni bila vsa taka, da bi vabila k izdelavi in uživanju.

Naglo so bili razprodani razni srčki, kornjički, zajčki, kolački in drugo pecivo, ki ga je kot »Škofjeloški kruhek« razstavil gosp. Valentin Noč iz Škofje Loke. Veliko povpraševanje po tem blagu nas je prepričalo, da bi bilo mogoče uživanje tega medenega peciva pospešiti, ako bi znali ljudje dober »kruhek« izdelovati.

Za nakup večje količine medu se je oglašilo več interesentov. Bili so trgovci iz Ljubljane in iz njene okolice, iz Škofje Loke, Kranja, Blejske okolice, pa tudi iz

Zagreba, Splita in Beograda. Odbor je njih imena sporočil razstavljalcem.

Pri tej priliki omenjam, da ne samo trgovci, temveč žal tudi preiskovalci živil kaj slabo poznajo sestavine medu. Pri ogleddovanju razstave mi je neki trgovec potožil, da je kupil v naših krajih hojev med, pa je bil kaznovan, ker so našli v njem dekstrin. Obljubil sem mu, da mu pošljem dokaze, da je skoraj v vsakem medu nekoliko te skrobu podobne snovi in da ga imata pristen hojevec in smrekovec celo do 10%. Kazen je bila torej krivična.

Čebelarji so zahtevali za med na debelo po 12 do 17 Din. Mislím, da so pri neposrednih pogajanjih s trgovci pri teh cenah tudi ostali.

Za vosek so kupci svečarji ponujali 30 do 32 Din, toda 181 kg razstavljenega voska smo pa vendarle prodali po 34—38 Din.

Čebelarjska razstava ni bila prirejena samo za kupce medu in voska, temveč tudi za čebelarje same. Vodja društvenega blagovnega oddelka g. Arko je zelo mikavno razpostavil na 10 m dolgi mizi najrazličnejše čebelarjske potrebščine, od malega žeblička do obširnega točila. Omembe je vredno, da so skoraj vse razstavljene čebelarjske orodje in posodo izdelala po navodilih in pod nadzorstvom g. Arka domači obrtniki in da je po kakovosti zelo prekašalo inozemske izdelke.

Čebelarji so se za predmete, ki jih rabijo pri svojem poslu zelo zanimali. Navzoči odbornik in društveni uslužbenec sta imela vedno dovolj posla s pojasnjevanjem.

Med čebelarjskimi potrebščinami sta poleg solidnih panjev blagovnega oddelka razstavila tudi dva čebelarja mizarja svoje izboljšane A.-Ž. panje. Izdelek g. Š. je bil prav ličen, trden. Napravil je pri površnem pregledu prav dober vtis. Ko sem mu pa natančneje pretipal obisti, sem našel obilico napak, ki jih tukaj ne kaže naštevati. Naj omenim le, da je bil panj izdelan za stalno naselitev z dvema družinama. Po sedanjem načinu čebelarjenja rabimo A.-Ž.

panj za pridobivanje medu z eno obilno družino. Dve družini imamo v njem le v izrednih primerih. Zato smatram za škodljivo, da bi priporočali in izdelovali za splošno porabo panje za dve družini, posebno še, ker so taki panji dražji in poleg tega povzročajo pri pridobivanju medu še več težkoč nego navadni panji.

Izdelek g. K. iz T. je imel vse vrline dobrega A.-Ž. panja, le okenca so bila preohlapna. Nihče pa ni odobral njegovih nepraktičnih, iz več delov sestavljenih in izumetničenih zapornic za spodnje okence in prav takih zapahov za žrela.

Da ne bodo neizkušeni čebelarji zavedeni v zмотo in škodo pri nabavljanju panjev, ki jih vidijo na razstavah, svetujem, naj se pri prihodnjih takih prireditvah, vsa čebelna bivališča opremijo s strokovnjaško oceno, vzorni izdelki pa posebno vidno označijo.

Razstavljeni med in sploh vse blago je ocenila komisija, to so bili gg. Arko, Janko Babnik, Drmelj, Žnidaršič in podpisani predsednik. Za odlikovanje so bile letos določene samo priznalne diplome, i. s. za vse stroke kmetijstva brez izjeme. Prvo priznanje za najboljše blago so na predlog komisije prejeli gospodje:

Mercina Fr., šol. upravitelj v Grahovem, za med;

Babnik Janko, uradnik v Rožni dolini, za med;

Blagovni oddelek Čebelarkega društva v Ljubljani, za med in čebelarke potrebščine;

Krevelj Pavel iz Trbovelj, za med;

Raič Slavko, prof. v Ljubljani, za med;

Hernja Fran iz Središča ob Dravi, za med;

Mikulič Rudolf z Vinice, za med;

Srež Ivan iz Bratoncev, za med;

Mrak Fran z Viča, za med;

Lampret Fran iz Stoprc, za med;

Komel Fran iz Ptuja, za med;

Noč Valentin iz Škofje Loke, za med;

Herle Anton iz Solčave, za vosek.

Drugo priznanje za lep med so pa dobili:

Gliebe Josip, župnik v Gotenicah;

Jenk o Luka v Kandiji pri Novem mestu;

Kastelic Josip iz Predol;

Meglen Jožef iz Strug na Dol.

Ker govorim o odlikah, naj objavim še laskavi dopis, ki ga je »Čebelarstvo«
prejelo od predsedstva velesejma v Ljubljani. Glasi se:

»Z zadovoljstvom Vam sporočamo, da je čebelarstvo razstava, ki se je priredila ob naši letošnji prireditvi »Ljubljana v jeseni«, zbudila veliko zanimanje posetnikov, ki so se o njej najbolje izražali. Razstava je dosegla svoj cilj v največji meri, in kako je bila potrebna, je najboljši dokaz to, da je bila vse dni polna interesentov in občudovalcev.

Čast nam je, da se Vam za Vaše sodelovanje najiskrenejše zahvalimo ter k odlični organizaciji te krasne razstave čestitamo.

Upamo, da bomo še imeli priložnost, da sodelujemo skupno z enim ciljem: vsestransko dvigniti narodno blagostanje.

Prosim Vas, da blagovolite sprejeti zagotovilo našega najodličnejšega spoštovanja.

Predsednik:

Direktor:

* Bonač, s. r.

Dular, s. r.

Iz objavljenega pisma je razvidno, da je razstava prav lepo uspela. Za njeno prireditvev ima pa velike zasluge tudi uprava velesejma. Dala je razstavljalcem na razpolago svoje osobe in razstavni prostor brezplačno. Iz lastnih sredstev je poravnala stroške za prevoz, razstavne blaga na sejmišče, za opremo prostorov, za časopisno reklamo itd. Čebelarji smo ji dolžni najiskrenejšo zahvalo, ki ji jo izrekamo na tem mestu.

Škoda je le, da več čebelarjev in čebelarstevskih podružnic ni izrabilo ugodnosti, da brez stroškov ponudijo svoje pridelke v nakup. Samo ena podružnica se je odzvala vabilu na razstavo, pa še ta je poslala blago v najneprimernejših posodah, brez potrebnih podatkov, vrh tega pa še na nepravni naslov. Zaradi tega je blago prepozno dospelo na pravo mesto.

Kdor ne izrabi vsake ponujene prilike za prodajo svojega medu, ne sme tožiti, da se mu doma kvari. Prepričan sem, da naši

razstavljalci ne pridejo v tak neugoden položaj.

Spoznavajmo čebelne bolezni.

Napisal dr. K.

sosednji Avstriji je že celo letošnje leto pod zaporo v enem glavarstvu več krajev zaradi čebel. bolezni acarapis. Okuženih je 26 čebelnjakov (!) v desetih krajih. Na srečo avstrijskih čebelarjev so vsi okuženi panji v enem samem glavarstvu, sicer pa je Avstrija prosta zelo opasne čebelne bolezni. Važno za nas pa je, da leže okuženi kraji v avstrijski Štajerski in da so torej okužene čebele sosede prekmurskim, radgonskim in ptujskim čebelam in je za to kolikor toliko upravičen sum, da je v teh krajih vzrok za umiranje in pešanje panjev iskati morda pri acarapis. Zatorej naj bi se vsaj v teh krajih čebelni garjivosti posvečalo čim več pozornosti.

Acarapis je bolezen odraslih čebel. Če je panj okužen, opazimo, da čebele zaman poskušajo zleteti. Premikajo se skakljaje, krepelijo s krili ter lazijo pred žrelom sem in tja. Ako padejo na tla, se ne morejo več dvigniti. Če jih opazujemo, vidimo, da jim leže krila neenakomerno, neenakoravno ob telesu. Ena je bolj nagnjena navzdol ali pa obe navzgor. Ker ne morejo zleteti, zadržujejo trebež in se šele pozneje, ko se umire, otrebijo. Ti znaki so posebno vidni, ako nekaj dni niso mogle zapustiti panja, n. pr. po dežju, po burji, po hladnem vremenu itd. Ker se ob takih prilikah bolezen lahko zelo razpase, naraste število zleta nezmožnih čebel in panj kmalu popolnoma propade.

Vzrok vsem tem izpremembam so čebelne grinje ali garje, ki živijo v vzdušnicah (trahejah) in so jih doslej našli zlasti v onem delu vzdušnice, ki veže prvi par dihalnic (stigmata). Dihalnice so telesne od-

prtine v prsih in zadku čebel in dovajajo telesu zrak (kisik). Prvi par teh odprtina dovaja najprej mišičju kril za letenje in glavi. V njih se iz jajčec izvaljene živalce ves čas razvijajo in šele, ko postane v vzdušnici zajedalkam pretesno, zapuste oplojene samice okuženo čebelo in si poiščejo novo žrtev, da jo okužijo s svojim zarodom.

Bolezen prenašajo iz panja v panj najbrže večinoma okužene čebele, ki zaidejo v tuje panje. Na isti način prenašajo bolezen čebele tudi od čebelnjaka do čebelnjaka, kajti nekaterim bolnim čebelam mišičje še ni toliko oslabilo, da ne bi mogle leteti. Pa tudi čebelar lahko nehote okuži panje z orodjem, satjem itd. na isti način kakor pri kugi čebelne zalege in drugih boleznih.

Bolezen ugotovimo točno lahko samo z mikroskopsko preiskavo na ta način, da izrežemo iz prsi dele vzdušnice in jih potem nekaj dni konserviramo, da postanejo prozornejši. Nato preiščemo vsebino vzdušnice. Ker pa pri nas čebelarji mikroskopov nimajo in so nekateri izmed zgoraj omenjenih znakov slični znakom pri drugih boleznih (majška bolezen, griža), bi bilo v interesu našega čebelarstva, da vsak čebelar, ki sumi, da so mu čebele obolele za to boleznijo, pošlje v škatljici za vžigalice mrtve ali pa hudo bolne čebele veterinarskemu bakterijološkemu zavodu v Ljubljani v preiskavo.

Zoper acarapis imamo danes že na razpolago sredstva, na pr. žvepleni dvokis, Frowovo sredstvo, ki sestoji iz bencina, safrola in nitrobencola, in druga sredstva, s katerimi je uspelo v Švici, Avstriji in drugod doseči dobre uspehe pri zatiranju teh škodljivcev.

Lit. Tierheilkunde und Tierzucht. Stang u. Wirth.

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič, Ljubljana.

Mesečno splošno poročilo za september 1931.

Ker se je ajda v nekaterih krajih zaradi suše šele koncem meseca dobro razcvetla in ker smo bili prepričani, da neugodno vreme ne more večno trajati, smo pričakovali da se bo paša še v septembru celo izboljšala. Motili smo se. Prve dni je bilo še nekaj bere, 3. septembra so imeli na Rovih, v Leskovcu, Spod. Ložnici, Cezanjovcih in Nedeljici z ajde še precejšen donos, od 5. septembra dalje pa niso nikjer prinesle niti trohice hrane, ki bi vplivala na težo panja.

S tem dnem je nastalo deževno in trajno mrzlo vreme. Najnižje je padla zračna toplota v začetku zadnje tretjine, ko je nastopila po gorenjskih, notranjskih in dolenskih nižinah izredno zgodnja slana, ki je uničila še nedozorelo ajdo. V vzhodnih krajih naše banovine se zrak ni toliko ohladil, a to ni na čebele nikakor boljše uplivalo.

Iz poročil je razvidno, da v mnogih krajih čebele na ajdi niso nabrale zimske zaloge.

Navedbe vredna sta dva dopisa o ropanju. V Tacnu pod Šmarno goro je opazovani panj v enem dnevu izgubil 3.85 kg. Izropale pa ga niso v pašo prepeljane čebele, ker jih sploh tam ni bilo, temveč domače. — V Novem mestu pa je opazovani panj 4. septembra prinesel 7.20 kg, ki jih ni pridobil na pošten način. Iz obeh primerov je razvidno, česar nekateri še vedno nočejo verjeti, da lahko postanejo tudi domače čebele, torej ne samo v pašo pripeljane, hude roparice in pa, da more nepazljivim čebelarjem ropanje v kratki dobi enega dne provzročiti veliko škodo.

Virmaše. Zaradi izgub med pašo in slabega zaleganja je ostalo malo mladih čebel za prihodnje leto. — Ropanja pri meni ni bilo, vendar sem priprl žrela na polovico. V bližnji Žabnici so se čebele pošteno klale. Nevšečnost so zakrivili čebelarji sami.

Tacen. 2. septembra smo imeli veliko ropanje. Opazovani panj je postal ta dan za 3.85 kg lažji. Izropale so ga domače čebele.

Vič pri Ljubljani. Čebele so bile mirne, ker jih roparice niso nadlegovale. Odganjale so le trote, ki jih je bilo še mnogo v panjih.

Blejska Dobrava. Naša podružnica je prepeljala čebele v Voklo pri Kranju, kjer se je paša bolje obnesla, nego smo pričakovali. A.-Ž. panji so dobili tam povprečno po 14 kg, doma pa le po 3 kg.

Dob. Čebelarji so z letino zadovoljni, Ajda ni dala zimske zaloge, a plemenjaki so jo že prej nabrali na otavi in v gozdu. — Ker je deževno vreme oviralo izlete, se ropanje ni pojavilo.

Rova na Gor. Letni uspeh ni zadovoljiv. Čebele so nam le toliko vrnilo, kolikor smo spomladi pokrmili.

Breg—Križe. Pridelani med smo spravili v denar doma po 20 do 25 Din.

Cerknica. Zazimil sem čebele na hojevem in cvetličnem medu. Sosedje so jim dodali sladkorja.

Sv. Gregor pri Ortneku. V začetku zadnje tretjine meseca nastali mraz je našel čebele nepripravljene. Mnoge, ki so se zakasnile v mediščih, so otrpnile.

Krka. Čebele niso nabrale na ajdi zimske zaloge. Število družin se bo pri večini čebelarjev zelo zmanjšalo.

Vavčja vas pri Semiču. Slana je v prvi tretjini meseca poparila bujno cvetočo ajdo. — Čebele, ki niso imele zadosti za zimo, sem napital z medom.

Leskovec pri Krškem. Tako slabe paše na ajdi, kot je bila letos, ne pomnijo najstarejši čebelarji. Močni panji so si pre-
skrbeli zimsko hrano, slabiči bi pa bili poginili, ako bi jim ne bili pomagali. Pri nas navadno združujejo slabe družine z močnejšimi.

Mesečni pregled za september 1931.

Kraj	Višina nad morjem m	Panj je teže						Zračna toplina			Dni je bilo											
		pridobil v			izgubil v			v mesecu čistih dkg		največ pridobil	najvišja	najnižja	srednja mesečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih		
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	pridobil	porabil	dkg											dne	C°
		mesečni tretjini dkg																				
Ljubljana	305	40	—	—	75	120	60	—	215	20	4	+28	+0	+13	12	12	—	11	9	10	10	
Vič pri Ljubljani .	298	10	—	—	180	180	80	—	430	10	4	+27	+0	+12	7	23	13	—	7	10	13	11
Št. Vid n. Ljubljano	314	—	—	—	75	40	70	—	185	—	—	+27	-3	+11	2	19	12	—	7	14	9	11
Tacen pod Šmarno goro	314	60	—	—	385	140	45	—	510 ²	60	1	+27	+0	+13	6	21	7	—	19	5	6	15
Škofja Loka	349	145	—	—	345	125	85	—	410	100	1	+22	+2	+12	0	15	9	—	12	14	4	18
Virmaše pri Škofji Loki	361	50	—	—	185	135	80	—	350	30	3	+25	+3	+10	0	20	10	—	11	16	3	19
Blejska Dobrava .	577	—	—	—	30	60	45	—	135	—	—	+20	+0	+11	5	8	6	—	18	8	4	5
Bohinjska Bistrica	540	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dob	305	100	—	—	240	170	120	—	430	60	4	+29	-5	+12	0	15	8	—	15	8	7	6
Rova na Gor.	350	160	—	—	180	130	100	—	250	110	3	+25	+0	+12	0	21	15	—	9	13	8	9
Breg-Križe	483	80	—	—	30	40	70	—	60	40	3	+24	+0	+11	5	17	7	—	12	12	6	8
Cerknica	575	30	—	—	60	65	45	—	140	15	3	+23	-2	+10	9	24	12	—	9	16	5	21
Sv. Gregor pri Ortneku	736	—	—	—	38	34	24	—	96	—	—	+22	+0	+10	0	19	13	1	9	12	9	21
Krka	300	80	—	—	145	60	65	—	190	30	3	+25	-1	+11	8	18	8	—	13	16	1	16
Vavčja vas pri Semiču	280	105	—	—	90	160	180	—	325	55	2	+18	+4	+10	1	17	5	—	11	13	6	12
Novo mesto	180	1040	460	—	110	210	110	1070 ²	—	720	9	+29	-1	+20	6	23	8	—	8	9	13	12
Leskovec p. Krškem	186	600	—	—	190	90	130	190 ²	—	140	3	+23	+1	+11	9	24	11	—	11	16	3	10
Lokove pri Mozirju	465	25	—	10	85	90	50	—	200	25	3	+24	+3	+12	3	28	15	—	6	24	—	18
Sp. Ložnica pri Žalcu	252	125	—	—	205	50	70	—	200	85	3	+20	+1	+4	7	21	12	—	7	22	1	23
Orehova vas pri Mariboru	270	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sv. Duh na Ostrem vrhu	536	25	—	—	45	35	25	—	80	15	2	+22	+0	+11	0	27	8	—	8	21	1	8
Vržej p. Ljutomeru	176	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cezanjevci	182	260	—	—	50	150	80	—	20	70	3	+26	+2	+10	8	15	14	—	10	16	4	22
Guštanj	398	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jarenina	262	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nedeljica pri Turnišču	170	4	5	—	180	350	90	—	125	200	3	+29	+3	+14	7	16	8	—	13	8	9	16

¹ Vsi panji so A.-Ž. sestava! ² Panj je pridobil, oziroma izgubil teže spričo ropanja.

Novo mesto. Na ajdovi paši je bil polom. Le prav živalne družine so nabrale zimsko zalogo. — Opazovani panj je naropal 4. sept. 7.20 kg.

Lokove pri Mozirju. Po ajdovi paši se je pojavilo ropanje. Za obrambo mi je kakor lani tudi letos dobro služil karbolinij.

Cezanjovci. Poročilo v 9. številki »Slov. Čebelarju« o kužnih boleznih je treba popraviti in izpopolniti. Gnilobe ni pri nas in v naši podružnici, ampak v njeni soseščini. Dognali smo jo v Gornjem in Spodnjem Krapju, na Cvenu, v Moti, v Kamenščaku in v Preseki. Posestnik iz Krapja, pri ka-

terem je gnezdo gnilobe, je celo v »Jutru« oglašal, da odstopi del svojega čebelnjaka proti odškodnini za čebele, prepeljane pašo.

Predanovci. Dobri panji so v ajdi nanesli polna medišča, slabi pa komaj za sebe. — Naši čebelarji še zelo pogosto žveplajo koše, jaz pa jim pobiram mlade matice, čebele pa dodajem plemenjakom.

Muta. Oslabele družine sem ojačil s čebelami, ki sem jih dobil od okoliških čebelarjev, ki podirajo kranjice.

Bučka. Donosa z ajde je bilo največ 6 kg. Za zimo bo treba krmiti.

Društvene vesti.

Tečaj o kuhinji in čiščenju voska priredi naše društvo novembra meseca t. l. v Ljubljani. Prijave je vpslati do 15. novembra. Dan in uro bomo naznanili udeležencem pismeno. Tečaj bo vodil g. urednik A. Bukovec. Potnih in drugih stroškov ne bomo povračevali.

Poročilo

o seji osrednjega društva, ki se je vršila dne 18. in 25. septembra 1931.

Navzočni so bili vsi gg. odborniki razen gg. Bukovca in Okorna, ki sta odsotnost opravičila. Po pozdravu g. predsednika je tajnik prebral zapisnik zadnje seje, ki je bil odobren. G. ravnatelj Arko je k zapisniku pripomnil, da se je tvrdka Ritzman zaradi preiskave njenih satnic pritožila pri banski upravi. V novembru se bo vršil tečaj o kuhanju voska, ki ga bo vodil g. Bukovec. Ker je odbor dobil ponudbo za nakup hojevega medu, je sklenil, da pozove čebelarje, naj pošljejo društvu svoje ponudbe. Poziv naj se objavi v 10. številki lista. Obravnaval je tudi sadno razstavo v Sevnici in sklenil, naj tajništvo pozove vse okoliške čebelarje, da pošljejo svoje pridelke in predmete v Sevnico na razstavo. Društvo se je ne bo udeležilo in je prepustilo ves razstavni prostor domačim čebelarjem. Odbor se je posvetoval tudi glede potujoče kmetijske razstave in opreme čebelarskega vagona. Poročilo o tem pošlje »Zvezi« v Beograd. Ko razstavni vagon pride v našo bavnino, bodo čebelarji obveščeni.

G. predsednik Verbič je podal daljše poročilo o čebelarski razstavi na letošnjem jesenskem velesejmu. Po končani razstavi je dobilo društvo jako laskavo zahvalo od velesejske uprave. Naš čebelarski oddelek je vzbujal občo pozornost. Opažiti je bilo veliko zanimanje občinstva za med. V kinu »Matici« je bila izvajana med velesejsko razstavo svetlobna reklama za porabo medu. Na velesejmu je društvo razdeljevalo tudi letake s primerno vsebino. Letake bo tajništvo poslalo vsem podružnicam, da jih razdeli med ljudstvo. Cena: 15 kom. za 1 Din. Razstave se je udeležilo 21 čebelarjev. Posebno lepo sta razstavila svoje blago naš blagovni oddelek, ki ga vodi g. ravnatelj Arko, in Janko Babnik.

Odbor pripravlja vse potrebno, da bi se ustanovila v Kamniški Bistrici društvena prašilna postaja za matice. Prve informacije bo izvedel g. predsednik, potem bo odbor sklepal o zadevi.

Odbor je zvedel, da bodo dobile posamezne bavnine trošarine prost sladkor za pitanje čebel. Ukrenil je vse potrebno, da bomo sladkor tudi res dobili. Kadar prejme zanesljivo poročilo, bo o tem obvestil vse podružnice.

G. Arko je poročal o sklepnem računu delavnice za izdelovanje satja. Poročilo je bilo odobreno. Obenem pa je odbor sklenil, da bo g. Bukovec še nadalje vodil to delavnico pod dosedanjimi pogoji. Prosil pa je, da mu dovoli nabavo nekaterih nujno potrebnih predmetov (nov kotel za kuhanje voska in nekatere manjše predmete). Odbor je razvidel nujno potrebo in odobril nakup zaprosenih predmetov.

Glede pritožb nekaterih podružnic zaradi prevažanja čebel v pašo je odbor sklenil, da pozove vse čebelarje in podružnice, naj pošljejo poročila o škodi, ki so jo imeli zaradi v pašo pripeljanih čebel. Na kar bo odbor ukrenil, da se prevažanje čebel v pašo vendar že uredi.

G. Bukovec in tajnik sta poročala o preiskavanju naših čebel po dr. Götzeju, ki je prišel v ta namen iz Nemčije k nam. Iz 55 raznih krajev Slovenije bomo poslali čebele dr. Götzeju, da jih preišče in poda svoje strokovno mnenje, ki bo za nas velike važnosti. Odbor je odobril izplačilo zadevnih stroškov, ki bodo znašali približno Din 200 do 300.

G. predsednik Verbič in Bukovec sta poročala glede čebelne gnilobe in predlagala, da bi morali v tem oziru storiti odločne korake za izobrazbo strokovnih izvedencev, ki bi po banovini nadzorovali zdravje čebel. Napraviti bo treba na bansko upravo posebno vlogo, da bi nam pomagala prirediti tečaj za izobrazbo omenjenih izvedencev. Ustanoviti pa bo treba sklad za podpore čebelarjem, ki jih doleti nesreča pri čebelarjenju.

G. Arko je poročal o davku na pridobitno blagovnega oddelka. G. prof. Raič je prebral osnutek pravil za Čebelarsko samopomoč za primer čebelarjeve smrti. Odbor je osnutek odobril. Pravila bodo objavljena v prihodnji številki »Sl. Č.«. O njih bo sklepal prihodnji občni zbor.

Članarina. Kljub vsem opominom se nekateri čebelarji še vedno niso zganili in plačali članarine za letos. Ali bo res treba nastopiti z odvjetnikom? Društvo bi lahko vse račune sproti plačevalo, ako bi člani točno izvrševali svojo dolžnost, zaradi zamudnikov smo pa v vednem zastanku s plačili. Prosimo zadnjikrat, da pošljete članarino, saj smo že v prvi številki poslali vsem položnice. Prosimo torej, ne odlašajte!

Dajte medu šolskim otrokom! Lansko leto smo pozvali vse podružnice, naj organizirajo v reklamne svrhe brezplačno oddajo medu šolskim otrokom. Primerno količino naj bi ga zbrale od čebelarjev članov in oddale šolskemu upraviteljstvu, da ga razdeli deci med šolskim odmorom. To bi lahko opravljal tudi kak čebelar. Vsak otrok naj dobi žličko medu na kruhu n. pr. po enkrat na teden ali na 14 dni v mesecu. Za reklamo moramo tudi nekaj žrtvovati. Podružnice, ki bodo to akcijo izvedle, naj nam sporoče, da jih objavimo v listu.

Prevažanje čebel v pašo. Kakor vsako leto je došlo tudi letos nekaj pritožb zaradi prevažanja čebel v ajdovo pašo. Odbor je bil mnenja, da bo prevažanje že letos urejeno po naredbi, ki jo je predložil banski upravi v potrjenje. Ker pa naredba še ni bila objavljena, bo moral odbor to perečo zadevo rešiti na drug način. Za sedaj prosimo vse podružnice in čebelarje, ki so trpeli kako škodo zaradi dovoza tujih čebel, naj nam odgovore na naslednja vprašanja:

1. Koliko panjev imate v svojem čebelnjaku?
2. Koliko panjev je bilo pripeljanih v vaš kraj?
3. Kdo jih je pripeljal in kdaj?
4. Koliko so bile oddaljene tuje čebele od vaših?
5. Kakšno škodo in koliko ste je trpeli zaradi pripeljanih čebel?
6. Svetujte nam kako drugo dobro pašišče, ki je še neizrabljeno in ki bi bilo primerno za tuje čebele?

Ako je mogoče, naj nam pošljejo podružnice in čebelarji majhne krajevne skice — slike iz katerih bo mogel odbor proučiti položaj.

Sladkor za pitanje čebel. Vse čebelarje obveščamo, da je banska uprava naročila nekaj sladkorja za pitanje čebel, ki naj bi bil davka prost. Urgirali smo to naročilo pri naši zvezi v Beogradu. V »Jutru« smo čitali, da je sladkor že dovoljen, mi pa nismo prejeli še nikakega obvestila.

Ako bo sladkor došel, bomo to sporočili vsem podružnicam. Imamo pa malo upanja! Bojimo se tudi, da pride sploh prepozno za jesensko pitanje. Toliko v vednost!

Letaki. Te dni bomo razposlali vsem podružnicam primerno število letakov po 10 Din za 150 komadov. Podružnice naj letake razprodajo svo-

jim članom, ti pa naj jih porazdele svojim kupovalcem in drugim ljudem, tako da pride letak v sleherno hišo. Ako bi katera podružnica ne hotela letakov, naj jih nam vrne.

Ljubljanska podružnica ima prihodnjo odborovo sejo v torek 10. novembra ob 8 zvečer v običajnem lokalu.

Paberki iz italijanskih in ameriških čebel. listov.

H. Peternel in Anton Sluga.

Leta 1927. je bilo v Italiji 114.251 čebelarjev, ki so imeli 632.325 panjev, od teh racionalnih 309.123, kmetskih 323.202. Pridelek v letu 1925. in 1927. je znašal vselej povprečno 2.315.479 kg medu in 206.259 kg voska, torej na panj povprečno 3.65 kg medu in 0.32 kg voska. Na vsakega čebelarja pripada 5 in pol panjev, na štirjaški kilometer površine pa 2 panja.

Za Julijsko krajino (bivšo Primorsko) so številke nekoliko neugodnejše.

Francoski čebelarji pregovor se glasi: Med bodi čist, goden in v lepi posodi, da ga lahko že z očmi pokušamo.

Čebele ljubijo najbolj rumeno in svetlo-modro barvo, rdeče, rdečkaste in bele jim ne prijajo.

Med 15. in 19. marcem 1930 se je vršil I. narodni kongres italijanskih čebelarjev v Veroni, ki je bil združen z II. narodno čebelarstvo razstavo. Obravnaval je tehnične, znanstvene in trgovske čebelarje zadeve. Zborovalci so napravili izlet v Mantovo, kjer so položili v Vergilovem gozdu vidno znamenje češčenja čebelarjev svojemu velikemu mojstru pesniku Vergilu ob 2000 letnici njegovega rojstva. Zborovanje je zaključil zlet na Gardsko jezero.

V jugovzhodnem gorovju Sicilije (tam se nahaja že v starem veku opevani čebelni raj!) čebelarji večinoma v panjih, ki so po 80 cm dolgi, 20 cm široki in 20 cm visoki. Med jemljejo običajno trikrat na leto: po cvetu mandljev (aprila), po cvetu melise in timijana (julija) in po vseh pašah (decembra). Februarja že cvete rožmarin, in čebele so rešene, ako ne pritisne mraz, kakor n. pr. predlansko zimo, ko je umrlo od glada nad polovico družin.

Čebelar C. A. v Campobasso je natrcal leta 1929. iz 120 panjev 5700 kg medu. Tudi drugod v Italiji so imeli čebelarji izredno bogate žetve, vendar je bila letina ponekod pičla.

Cena medu je bila na debelo na mestu 5 do 5½ L, t. j. 15 do 17 Din.

Urednik pripoveduje, da je zaznamoval neki panj kot sumljiv, da je brezmatičen. Preiskava je dognala, da ima na videz krasno matico in na enem satu pravilno zaležen krog jajčec. Ker niso čebele nosile obnožine, je po 14 dneh panj zopet preiskal. Bili so zaleženi trije sati z novimi jajčki, a žerke ni bilo niti ene. Ker čebele še vedno niso nosile obnožine, je čez čas preiskal panj v tretje. Čebele so precej prej zaleženih jajčec zmetale iz celic, bila pa so tudi na novo zaležena jajčeca, a nobene žerke. To stvar si je mogoče razlagati le s tem, da zalega matica samo gluha, to je življenja nezmožna jajčeca. To je vsekako izredno redek primer.

Poslovenil H. Peternel.

V jeseni leta 1929. je bilo v USA mnogo čebelarstev na prodaj. Kljub skrajno zmerni ceni, ki je bila v več primerih pod vrednostjo srednjega enoletnega pridelka medu, ni bilo kupcev, in se ni moglo prodati nobeno večje čebelarstvo. Strokovnjaki upajo, da je kriza v čebelarstvu v Ameriki le prehodnega značaja.

Prip. prevajateljja. Pri nas je slično: Dediči se ne morejo iznebiti čebelarstva po rajnkem čebelarju drugače, kakor da prodajo panje z zimsko zalogo za manj nego za vrednost pridelka medu v srednji letini.

American Bee journal.

Mnenje, da povzroča rojenje preveliko število dojk v družini, ki ima nepokrito zalego, je zmotno. Urednik »Gleaninga« je odvzel 100 družinam del nepokrite zalege in jo nadomestil s pokrito, da bi bilo število dojk proti žerkam še večje. V vseh primerih so družine opustile rojenje, celo take, ki so že imele zaležene matičnike. Torej ravno nasprotno je resnica: rojenje preprečimo z je-manjem nepokrite zalege. Tako ostane zadnji vzrok rojenja nepojasnen.

E. Root Medina Ohio USA.

Gosp. Jay Smith je dvomil o trditvi Dooliklea, da so z matico vred v matičnico priprte čebele vzrok, da družina ne sprejme prirejane matice. Mnogi poskusi so pa dokazali, da so čebele v matičnici res vzrok, da matico panj pogostokrat ne sprejme. Dognal je, da ne zadušijo samo matice, ampak tudi čebele, ki so bile z matico vred v matičnici. Čebele smatrajo, kakor da bi bile matica.

American Bee Journal.

Nova Zelandija izvažata letno 1 milijon kg medu v vrednosti 20 milijonov dinarjev. Vse to pokupijo Angličani, ki vedo ceniti vrednost medu.

American honey producer.

Ameriško ministrstvo za kmetijstvo je postavilo v Wyomingu preskuševališče za oceno dela čebelnih družin. Ugotovili so, da presega hitrost čebel v letu hitrost katerekoli ptice.

Ako računamo, da preleti čebela pri enem izletu od panja do paše, med pašo od cveta do cveta in s paše v panj povprečno $2\frac{1}{2}$ km, znaša preletena pot vseh čebel, ki so nabrale pol kg medu, skupaj šesteta, povprečno 48.000 km, torej precej več nego pot okrog cele naše zemlje.

Peternel.

Osem let bi potrebovala posamezna čebela, da nabere funt (0.75 kg) medu.

Zivljenje približno 300 čebel predstavlja vsak nabran funt medu, kakor je ugotovil dr. O. W. Park iz preskuševalnice v Jowi (USA). Ako bi morala nabratiti ena sama čebela funt medu, bi potrebovala za to delo 8 let, vsako s 365 izletnimi dnevi. Pri nabira-

nju tega medu bi napravila približno 75.000 milj ali trikratno pot okoli zemlje.

American Bee Journal, julij 1931.

Čebele lete 8 milj daleč po nektar.

V Laramie (USA) so dohnali, da lete čebele do 8 milj (9.6 km) daleč na pašo in tako daleč zopet nazaj z bremenom medu. Ako vpoštevamo, da napravi čebela približno 18.000 izletov, preden nabere funt (0.75 kg) medu, bi morala preleteti 360.000 km, da bi nabrala funt medu na omenjenem pasišču.

American Bee Journal, januar 1931.

Boj zoper čebelne bolezni in pregledovanje čebel v Ameriki.

Naslednji pregled kaže nazorno uspeh pregledovanja čebel v državi Rhode Islandu (USA):

	1928	1929	1930
Število pregled. čebelnjakov	138	339	388
Število panjev	776	1747	2037
Število panjev, uničenih zaradi bolezni	147	101	54
Odstotek bolnih družin	16.8	14.5	2.6

American Bee Journal, februar 1931.

»Ugajajo mu Kranjice.«

Pod tem naslovom piše Sid Bodin iz New Jersey (USA): Z izrednim zanimanjem sem čital razprave o najboljši čebelni pasmi. Moji poskusi so skromni napram poskusom piscev teh razprav, vendar pa mislim, da imajo Kranjice na vsak način prednost proti Italijankam. Kranjice naberejo več medu, izdelujejo boljše satje in lahko je delati z njimi.

American Bee Journal, marc 1931.

Drobiž.

Pošiljanje prazne medene posode po železnici je najcenejše, ako jo označimo v tovrstnem listu kot prazno staro posodo za polnitev. Ako tega ne storimo, zaračuni železnica tovrstnino po višjem tarifnem razredu. Na to opozarjamo vse tiste čebelarje, ki vračajo prodajalcu prazno medeno posodo.

Izredno redek primer. Nedavno me je obiskal znani čebelar g. Virijent iz Olševka pri Kamniku. Pravil mi je, da se je nekemu čebelarju v Kamniku oprasila mlada matica sredi septembra meseca. Na svoje oči jo je videl, ko je šla na praho in se čez eno uro vrnila v panj z znamenjem oplemenjenja v zadku. Virijent mi je obljubil, da bodo panj pregledali, da ugotove, ali je matica začela zalegati.

Tako pozno oprášena matica je prihodnje leto posebno rodovitna, ker je še cela.

Koliko tehta popolnoma zadelan meden sat iz A.-ž. panja? Ako je normalne debeline, potegne na tehtnici 3 kg, bolj debel 3 in pol, izredno »trebušen« pa celo blizu 4 kg. Take sate, ako so ob straneh plodišča, moramo vsakakor izmenjati z nekoliko lažjimi, ker ne sme biti, da bi bilo več nego polovico zimske medene zaloge prav na robu gnezda, v sredini pa nič. Ob straneh naj ga le bo mnogo, toda ne toliko, da bi središče gnezda trpelo pomanjkanje pri polnih skledah.

Pritožbe proti železnici zaradi grdega ravnanja z medeno posodo so prav pogoste. Marsikdo jo dobi nazaj takšno, da je niti ne spo-

zna: stlačeno, obdrgnjeno in zverženo, da si medu v svoji posodi potem sploh ne upa več pošiljati. Mislimo, da bi železniški delavci pač morali s prazno posodo lepše ravnati, kajti tudi obilica dela in naglo tovorjenje ne smeta biti zagovor za lahkomišelnost poškodbo tuje lastnine. Čebelarje opozarjamo, da si posodo na železnici dobro ogledajo in se, če treba, takoj pritožijo, oziroma zahtevajo primerno odškodnino.

Letošnji odgon trotov se je ponekod zelo zakasnil. Zlasti tisti panji, ki so bili v količkah dobri ajdovi paši, so trotom dolgo prizanašali. Pri piscu teh vrstic se je splošni odgon trotov začel šele prve dni oktobra meseca, ker so jih panji med ajdovo pašo vnovič zalegli.

Nova avstrijska carina za med za sedaj še ne bo uveljavljena. Ob sklepanju nove trgovinske pogodbe z Ogrsko se je Avstrija zavezala, da do 1. julija 1932. l. dosedanje carine (35 zlatih kron) ne bo zvišala. Ogrska si je s to trgovinsko pogodbo omogočila še nadaljnji izvoz svojega medu v Avstrijo, ki je že mnogo let glavni kupec tega blaga.

Čebelna uš se razvije pod pokrovci čebelnih celic. To so dognali čebelarji znanstveniki dr. Morgenthaler (Švicar), dr. Arnhart (Avstrijec), dr. Skaife in Elser. Bo že res, če se je toliko mož zanimalo za to »ušivo zadevo«.

Toplo sladkorno raztopino, oziroma topel razredčen med, čebele posebno nagla znosijo iz pitalnika v satje. Ako jim pokladamo mrzlo klajo, se ob hladnem vremenu pripetijo, da se čebele po več dni zanjo niti ne zmenijo. Poskusite, pa se boste prepričali, da mlačna tekočina čebelam mnogo bolj ugaja in da s strastjo navalijo nanjo. Dober panj izprazni 1 in pol litersko steklenico tople raztopine v pol ure, na dan pa 4—5. V pločevinaste pitalnike za A.-ž. panje narežimo slamnatih bilk, da čebele ne potonejo. Nekateri kleparji jih napravljajo preveč globoke.

Trgovina s čebelarskimi pridelki je mlačna. Ponudbe dobrega medu so prav redke in vse kaže, da bo spomladi pitalca prav težko dobiti. Nekateri ga že sedaj iščejo, pa ne vedo, kdo ima zanesljivo blago.

Cene za vosek so še vedno neverjetno nizke. Povpraševanja ni. Bolje je, da ga spravimo, kakor da bi ga zametali za slepo ceno. Vosek v čebelarjevi hiši je zlata podlaga umnega čebelarstva.

Spakedranke v čebelarskem besednem zakladu niso slovenskim naprednim čebelarjem v čast. Zlasti mestni čebelarji se z njimi kaj radi ponašajo. Grdo je slišati, ako govorimo o medunosnih rastlinah namesto o medočih. Kandiranega medu stari čebelarji niso poznali, pač pa s t r d. Zato je lepše, ako go-

vorimo o strjenem medu, kadar imamo v mislih kandiranega. Koliko smešnega tiči v »trčenem medu«, ki ga nekateri po časopisih ponujajo! Da je trčen pravimo človeku, ki je nekoliko prismuknjen. Takega medu pa naše čebele doslej še niso brale. Nekateri pravijo, da izraz točen (med) ne ustreza in da bi morali rabiti namesto njega izraz trcan, ki je kraševskega izvora. Pravijo, da je trcan med lahko točiti v posodo, točenega pa ne... Medu nikdar ne točimo kakor n. pr. vino ali pa vodo. Med vlivamo v posodo, ga nalijemo vanjo. Nisem še slišal, da bi kdo zahteval, naj mu v posodo natočimo medu, ampak naj mu jo napolnimo. Izraz točiti se je že popolnoma udomačil, ravno tako izraz točilo.

Tudi izraz trcalo za centrifugo je dober, saj je pristno slovenskega izvora (Pleteršnikov slovar: vreče trcati (Säcke beuteln); štrene trcati (ausschwingen). Torej: točilo in točen med, trcalo in trcan med — oboje je prav, pa mirna Bosna!

Ljubljanski Apis klub ima sejo vsako sredo in soboto ob 7 v zadnji loži v kavarni Emoni. Gosti posebno dobrodošli. — Aževec, predsednik.

Kdaj naj izpraznimo jeseni medišča? Ne prezgodaj! Dokler je nevarnost, da bi se jih večje lotile, ne smemo satov spravljati v omare. Ko smo med potočili, vrnimo sate panjem, da jih čebele obližejo. Potem čakajmo toliko časa, da postane bolj hladno in da se čebele kolikor toliko pomaknejo iz medišča v plodišče. Sedaj je čas za spravljanje satov. Predolgo pa tudi ne smemo odlašati, da nas ne preseneti zima. Letos n. pr. smo spravljali satje sredi oktobra. Kako leto ga bomo morali prej ali pa pozneje, kakršno bo pač vreme. Glavno je, da ga ne prezgodaj, ker je v panju najbolj zavarovano proti črvom.

Namesto lepenke na dnu panja uporablja gosp. prof. Verbič navadno strešno lepenko, ki je mnogo cenejša in si jo vsak lahko sam nareže. Spomladi, ko jo odstranimo iz panjev, jo moramo dobro očistiti, zložiti in obtežiti, da ostane lepo ravna. Ako imamo lepenko v panjih, je čiščenje dna posebno naglo opravljeno.

Iz čebelarjevega dnevnika.

Na mnoge zanimivosti naletimo tu in tam v čebelarstvu. So slučajji, ki se nam zde skoro neverjetni, če nam jih kdo drug pripoveduje, šele ko jih sami doživimo in vidimo s svojimi očmi, verujemo v njih resničnost. Tako sem letošnje poletje v juliju v brezpašni dobi opazil, kod vse iščejo čebele voska in zadelovine. Ko sem z lanskim leto precepljene starejše hruške odstranjeval divje poganjke, sem videl čebe-

lico, kako se je sumljivo smukala okrog cepljenih mest. S početka sem mislil, da drevo izločuje sladek sok, ko pa natančneje pogledam, vidim, kako si čebelica prav pridno polni svoje koške z ostanki cepilnega voska. Naložila si ga je zvrhano mero in gotovo je prišla že večkrat, ker ji je šlo delo prav hitro »od nog«. Pripominjam pa, da sem cepilni vosek kahal sam iz pristnih čebelnih voščin.

In še eno iz letošnje čebelarke prakse! Ko sem po rojenju pregledoval panje, ali so se matice sprašile, sem prišel do panja, ki se mu je matica pri prahi izgubila. Rezervnih matic nisem imel, istotako ne upanja, da jih še dobim. Prašilčki, ki sem si jih letošnje leto s trudom pridobil, so mi kljub izdelanemu satju in krmljenju pobegnili, menda zato, ker sem napravil premajhne. Da bi si izpodredile čebele matico iz pridejane zalege, sem opustil že davno razen v izjemnih primerih, ker v teh panjskih kaj rado prevladajo večče najbrž zaradi tega, ker prašilčki opešajo. Ni mi kazalo drugega, kakor da pridružim siroto sosedu, to pa bi storil nerad, ker bi mi prazna luknja kazila pogled na poln čebelnjak. Ves nevoljen sem še pogledoval ostale panje in na koncu pogledal najmočnejšemu in najpridnejšemu tudi v medišču. In kaj vidim? Na treh satih zalega, po kateri se izprehaja mlada matica, na ostalih pa od vrha do tal sam med. Pogledam v plodišče, polna zalege in zopet krasna mlada matica, ki je že tudi zalegala. Pred tedni sem namreč temu panju odstranil staro matico, ki je bila še izvrstna, vendar že štiri leta stara. Bal sem se, da postane trotočka. Panj si je izpodredil dve matici, eno v plodišču, eno v medišču. Brž ujamem matico v medišču in jo pripremem v matičnico ter jo dam brezmatičnemu izrojencu, ki je oprášeno matico kljub temu, da je to proti pravilom, prav rad sprejel. Ko ga čez teden dni pogledam, je imel že nad dve tretjini satja zaleženega. Matica pa je vpricho mene, ko sem držal sat v rokah, iztikala za praznimi celicami in neovirano legla jajca. Brezdvomno je bila to posledica izredne plodovitosti matice, ki je imela poprej v medišču omejen prostor. Meni pa je dala priliko, da sem videl kako matica leže jajca. To se mi je v štirinajstih letih čebelarjenja prvič zgodilo.

Pankracij Turnšek, Breg pri Polzeli.

Ljubiteljica čebel. Lansko leto sem večkrat opazoval zvečer veliko krastačo, ki je lazila okoli čebelnjaka. Zaradi njene splošne koristnosti sem jo pustil v miru. Vročega polet-

nega večera pa sem posedal dalje časa pri čebelnjaku. Krastača je korakala v enakomernem tempu naravnost proti njemu, splezala na desko in na njej popolnoma mirno obsedela. Do prve panjske brade je bilo razdalje 30 cm. Čebele so se takoj razburile in se razlezle. Vsaka, ki je prišla v bližino krastače, je izginila tako hitro, da nisem mogel niti opaziti, kako je krastača odpirala žrelo, pač pa sem slišal razločno neki tlesk, kot bi se z močjo odprla majhna steklenica. V 5 minutah mi je na ta način pospravila v svoje nenasitno žrelo 9 čebel. Kroglja iz fobertovke je napravila konec njenemu roparskemu življenju.

Isto sem doživel tudi letos spomladi. Opazoval sem ta zanimivi lov do trde noči in se čudil bliskoviti okretnosti jezika te sicer tako nerodne živali. Ustrelil sem roparico ob luninem svitu. Sedaj pa si predstavljajmo! Krastača polovi v eni uri do 100 čebel in to dan na dan. Ako bi jih pojedla na dan ravno 100, znaša to v petih mesecih 15.300 čebel, torej močan roj. Zato ne prizanašajte krastačam okoli čebelnjakov!

Krastača (*Bufo vulgaris*) pokončuje prav pridno različne žuželke, posebno pa nočne polže, zato je vrtnarju in kmetu zelo koristna žival.

Dr. Z.

Žitni prah kot čebelno hranivo. Lansko leto je bilo v februarju in v začetku marca meseca nekaj izletnih dni. Čebele so se prav pridno sprašile in čistile. Pred čebelnjakom je postal sneg kmalu popolnoma rjav. Kar opazim, da letijo čebele prav številno proti bližnjemu valjčnemu mlinu in da jih je na kopni strehi in stranskem zidu kar cel roj. Na istem kraju ima mlin prašno celico, kjer lovi prah, ki prihaja od različnih strojev, ki čistijo pšenico in ji obdrgnejo deloma tudi kožo. Ves ta prah se nabira pod precejšnjim pritiskom v tej celici in se praši tudi skozi presledke v oknu in strehi na ven. Ta prah so čebele nabirale. Kakor hitro pa je začela paša zunaj, so ga opustile. — Dr. Z.

Listnica uredništva. Vse v zadnjih dveh številkah izražene prošnje za prispevke listu so zelo malo zalegle. Zato prosim uredništvo vnovič gradiva. Obrača se zlasti do stare garde, da prime za pero in izpodbudi s tem mlade čebelarje, da se potem še ti oglasijo. Tako radi si trkamo na prsi zaradi našega čebelarskega napredka. »Slov. Čebelar« pa naj pri tem strada?

Cenik čebelarskega orodja in potrebščin,

blagovnega oddelka »Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani«, Vošnjakova ulica 4, nasproti vrta gostilne pri Novem svetu, veljaven od 1. oktobra 1931 za društvene člane.

Št.	Predmet	Cena	
		Din	p
A. Panj in njega deli.			
1	A.-ž. panj na 9 satnikov in z verando, najsolidnejše izdelan	260	—
1a	A.-ž. panj na 10 satnikov in z verando, najsolidnejše izdelan	280	—
	Panji so opremljeni z mrežo na vratih, čelna stran je popleskana z barvo, vse druge zunanje strani so pa namočene s firnežem.		
	Kovinski deli za A.-ž. panj:		
2	Palica, napol jeklena, pocinkana, 38 ali 40 cm (za 9 ali 10 satnikov)	1	—
3	Nosilec za matično rešetko	1	25
4	Tečaj (pant) za vrata, desni ali levi	1	50
5	Sklepna spona (šarnir) za brado, 1 par	1	25
6	Mreža, žična, pocinkana, za 1 okence	3	50
6a	Mreža, pocinkana, m ²	34	—
7	Zapah za okence, 1 par (desni in levi)	1	50
7a	Vijak s polokroglo glavico, za zapah za okence		05
8	Polzaporica, velika, za vrata		50
8a	Polzaporica, manjša, za zaklopnico in deščico pri okencu		25
9	Blazinica za polzaporico, iz žice		20
9a	Blazinica za polzaporico, iz železne pločevine		75
10	Vijak, lesni, za šarnirje in pločevinaste blazinice		05
11	Rinčica z vijakom, la, zelo močna, za okence	1	—
12	Matična rešetka nemškega fabrikata RT za 1 panj	8	—
12a	Matična rešetka nemškega fabrikata RT m ²	88	—
13	Matična rešetka, izredno fina in močna, RM, za 1 panj	13	—
13a	Matična rešetka, izredno fina in močna, RM, m ²	130	—
14	Matična rešetka, sestavljena iz kovinskih palčic, »Tiger« 24 × 13 cm	10	—
15	Matična rešetka, sestavljena iz lesenih palčic, za en panj	10	—
16	Kvačice, pocinkane, 1 kg	16	—
17	Razstojšče iz pločevine namesto kvačic, za 9 ali 10 satnikov	2	25
18	Satnik za A.-ž. panj, nezbit	1	—
19	Zapah za žrelo, lesen, s peresom (sistem »Trink«)	1	50
20	Zapah za žrelo, kovinski, iz enega kosa, za pritrditev z bobicami, št. 21	2	—
20a	Zapah za žrelo, kovinski, v ležišču dvostransko premičen	3	—
21	Babica (vijak za montiranje zapaha za žrelo št. 20 na panj)		10
	Kovinski deli za A.-ž. panj so:		
	6 kom. št. 2; 2 kom. št. 3; 2 kom. št. 4; dva para št. 5 (ako je brada pri medišču nepremična, potem le en par št. 5); 2 kom. št. 6; dva para št. 7; 4 kom. št. 7 a; 1 kom. št. 8; 4 kom. št. 8 a; 3 kom. št. 9 ali 9 a (1 za vrata in 2 za zaklopnico pri verandi) potrebno število št. 10; 2 kom. št. 11; 1 kom. št. 12, ali št. 13, ali št. 15, ali 2 kom. št. 14; ¼ kg št. 16 ali 8 kom. št. 17.		
B. Pripomočki za pomirjenje čebel, oziroma za varstvo proti piku.			
23	Brizgalna za roje, izredno močna	120	—
24	Razpršilnik za vodo, zelo učinkovit, tudi za vrtno porabo	28	—
25	Čebelarsko pokrivalo (kapa) iz žične mreže, s tkanino	37	—
26	Čebelarsko pokrivalo (kapa) z žimnatim vložkom	37	—
27	Pajčolan z žimnatim vložkom	37	—
28	Čebelarske rokavice iz gumija, vrhnji del iz tkanine	60	—
29	Čebelarske rokavice cele iz gumija	70	—
30	Čebelarska pipa (Dathejeva)	55	—
31	Kadilnik na meh »Smocker«	63	—
32	Samokadilnik »Vulkan«	140	—
33	Euskol, kadilo za čebele, navaden, zavojček 9 kosov	6	—
33a	Euskol, kadilo za čebele, nemški fabrikat, zavojček 9 kosov	9	—
C. Satnice in potrebščine za žičenje.			
38	Deščica za pritrdjevanje satnic	6	—
39	Kolesce za utiranje žice	18	—
40	Luknjač (strojček) za napravo luknjic v satnike	49	—
41	šilo za vrtnje luknjic	3	—
42	Svetiljka za zalivanje satnic in gretje kolesca (»Gratze«)	45	—
43	Svetiljka za gretje kolesca	9	—
44	Topilnik za vosek s svetiljko za zalivanje satnic (brez cevke)	24	—
45	Cevka za zalivanje satnic	6	—
45a	Garnitura za zalivanje satnic (1 kom. št. 44 in 1 kom. št. 45)	30	—
46	Žica, fina, domačega izvora, 1 vreteno	4	—
47	Žica, najfinejša, originalen pločevinasti zvitek	6	—
48	Satnice, 1 kg	60	—
49	Satnice v zameno za vosek, 1 kg, odštevši kalo	10	—

Št.	Predmet	Cena	
		Din	p
50	Žvepljalnik za satje	20	—
	D. Pripomočki za delo v panju in izven njega.		
51	Kleščice za A.-Ž. panj	28	—
52	Kleščice za prečno satje	25	—
53	Zaklopna kozica za odlaganje satov	40	—
54	Sipalnik »Ideal« (»Stojkovič«) za A.-Ž. panj	110	—
55	Sipalnik, lesen za A.-Ž. panj, na 9 ali 10 satov	25	—
56	Strgulja za snaženje A.-Ž. panja	10	—
57	Omelce za čebele	8	—
	E. Potrebščine za pitanje.		
65	Pitalnik za A.-Ž. panj iz bele pločevine	15	—
66	Balon (»Gerstung«) za 1 l, za pitanje v medišču	8	—
67	Podstavek, odprt, za »Gerstungov« balon	8	—
68	Podstavek, zaprt, za »Gerstungov« balon	10	—
69	Cevka za pitanje	3	—
70	Nož (rezilo) za izrezanje odprtine v slamnici za Gerstungov podstavek	12	—
71	Zamašek za odprtino v slamnici za Gerstungov podstavek	5	—
	F. Matica.		
73	Barva za označevanje matic (garnitura štiri barve)	22	—
74	Kletka za matico pri označevanju	8	—
75	Matičnica (kletka) raznih vrst, Din 5— do	10	—
76	Matičnica (kletka) ra razpošiljanje po pošti	6	—
77	Pinceta (kleščice) za prijem matice	20	—
	G. Točenje, shranjevanje in konzerviranje medu in voska.		
81	Stojalo s podstavkom za odkrivanje satja	135	—
82	Vilice za odkrivanje satja	24	—
83	Nož za odkrivanje satja	10	—
83a	Lopatica za zajemanje strjenega medu, pocinjena	25	—
84	Nož za izpodrezavanje satja v kranjičih	10	—
84a	Nož za izpodrezavanje prizidkov na satniki v A.-Ž. panju	10	—
85	Točilo najnovejšega sistema za 3 sate	900	—
85a	Točilo najnovejšega sistema za 4 sate	950	—
86	Čistilnik za med z dvojnimi sitom, 12 l	75	—
87	Čistilnik za med z dvojnimi sitom, 16 l	100	—
87a	Čistilnik za med za večji obrat, najnovejšega sistema	350	—
88	Sito enostavno (redko) za čiščenje medu	25	—
88a	Sito, dvojno, za čiščenje medu, 17 cm	35	—
88b	Sito, dvojno, za čiščenje medu, 22 cm	50	—
89	Ploščica iz celuloida za posnemanje medu	3	50
90	Stekleničica za pošiljanje medu kot vzorec	3	—
91	Posoda za med, pločevinasta, za ½ kg (za pošiljanje po pošti)	3	—
92	Posoda za med, pločevinasta, za 1 kg (za pošiljanje po pošti)	4	—
93	Posoda za med, pločevinasta, za 2 kg (za pošiljanje po pošti)	6	—
94	Posoda za med, pločevinasta, za 4½ kg (za pošiljanje po pošti, 5 kg brutto za netto)	10	—
95	Posoda za med, pločevinasta, za 25 kg	38	—
96	Posoda za med, iz najmočnejše pločevine, obita z lesom, za c. 50 kg	40	—
97	Posoda za med, »Slovenija« iz pozlačene pločevine, za ½ kg	100	—
98	Posoda za med, »Slovenija« iz pozlačene pločevine, za 1 kg	4	—
99	Kozarec za med za ¼ kg (enotni društveni kozarec)	5	—
100	Kozarec za med za ½ kg (enotni društveni kozarec)	4	—
101	Kozarec za med za ¾ kg (enotni društveni kozarec)	5	—
102	Kozarec za med za 1 kg (enotni društveni kozarec)	6	50
103	Kozarec za med za 1½ kg	8	50
105	Lonček iz prepariranega papirja za 3 dkg medu	12	—
106	Lonček iz prepariranega papirja za 1/3 kg medu	—	50
107	Lonček iz prepariranega papirja za 1/4 kg medu	—	75
107a	Etiketa, manjša, enobarvna, za razne vrste medu, 7 komadov	1	—
107b	Etiketa, dvobarvna, za razne vrste medu, 5 komadov	1	—
	H. Razno.		
114	Gonilo za točilo, najnovejšega sistema (tip Grätze)	200	—
115	Železo, povprečno, za gonilo (tip Grätze)	30	—
116	Štula, odtočna	60	—
117	Odvijač za vijake, navaden Din 3.—, boljši	5	—
118	Šablona za zabijanje kvačic	12	—
119	Zabijač za kvačice	12	—
120	Tehtnica za opazovalni panj (originalna švicarska)	875	—
121	Stiskalnica za satnice	950	—
122	Načrt za Pavlinovo stiskalnico	35	—
123	Pitalnik za dunajski panj	35	—
124	Čebelarški znak (pozlačena čebelica)	5	—
125	Past za trote	45	—
126	Knjiga Anton Žnidaršič »Naš panj«	38	—
127	Beležnica za panj	—	25